

Seat No. : _____

XZ-103
B.A. (Sem.-IV)
April-2013
Gujarati (CC213)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : માંગ્યા મુજબ લખો.

૧. (અ) અખાના જીવનનો પરિચય આપી કવિ તરીકે અખાને ઘડનારાં પરિબળો જણાવો. ૭

અથવા

મધ્યકાલીન ગુજરાતી જ્ઞાનમાર્ગી કાવ્યધારામાં અખાનું પ્રદાન જણાવો.

(બ) આખ્યાનકાર પ્રેમાનંદની આખ્યાન કવિ તરીકેની સિદ્ધિઓ ચર્ચો. ૭

અથવા

પ્રેમાનંદનો સમય જણાવી તેના સાહિત્યને ઘડનારાં પ્રેરક પરિબળોને આલેખો.

(ક) પદ્યવાર્તાકાર શામળના જીવન અને કવનનો પરિચય કરાવો. ૭

અથવા

પદ્યવાર્તાકાર શામળની સિદ્ધિ-મર્યાદાઓનો ખ્યાલ આપો.

(ડ) દયારામનો જીવન સમય જણાવી તેમના જીવન ઘડતરનાં પ્રમુખ પરિબળો જણાવો. ૭

અથવા

દયારામની સાહિત્ય સેવાનું મૂલ્યાંકન કરો.

૨. ટૂંકનોંધ લખો :

(અ) મધ્યકાલીન ગુજરાતી જ્ઞાનમાર્ગી કવિતા પ્રવાહ ૪

અથવા

‘અખેગીતા’ – કૃતિ સમીક્ષા

(બ) આખ્યાન સાહિત્ય સ્વરૂપનાં મુખ્ય લક્ષણો ૪

અથવા

‘નળાખ્યાન’ – કૃતિ સમીક્ષા

(ક) પદ્યવાર્તા સાહિત્ય સ્વરૂપનાં મુખ્ય લક્ષણો ૪

અથવા

‘મદનમોહના’ કૃતિ સમીક્ષા

(ડ) ગરબીનું સાહિત્ય સ્વરૂપ ૪

અથવા

‘રસિકવલ્લભ’ કૃતિનો પરિચય

૩. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો : (કોઈપણ ચાર) ૧૨

- (૧) અખાના સાહિત્ય સર્જન પર કયા-કયા નોંધપાત્ર પુરોગામીઓનો પ્રભાવ છે ?
- (૨) પ્રેમાનંદે આખ્યાનોનું કથાવસ્તુ સંસ્કૃતના કયા મુખ્ય ગ્રંથોનો આધાર લઈને આલેખ્યું છે ?
- (૩) પ્રેમાનંદના કહેવાતા નાટકો કયા-કયા છે ?
- (૪) શામળના આશ્રયદાતા કોણ હતા ? શામળ તેમને કયા શબ્દોમાં બિરદાવે છે ?
- (૫) સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાયના સ્થાપક તેમજ મુખ્ય કવિઓ વિશે જણાવો.
- (૬) દયારામની કવિતા કેટલા વિભાગમાં છે ? તેના નામ આપો.

૪. (અ) સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ આપો : ૭

(૧) અખાનો મુખ્ય વ્યવસાય કયો હતો ?

(અ) જ્યોતિષ (બ) દરજીકામ

(ક) સોનીનો (ડ) કાપડનો

(૨) અખો કયા મોગલ રાજવીના સમયમાં અમદાવાદમાં ટંકશાળના ઉપરી તરીકે ફરજ બજાવતો હતો ?

(અ) અકબર (બ) જહાંગીર

(ક) શાહજહાં (ડ) ઔરંગઝેબ

(૩) પ્રેમાનંદના પિતાનું નામ શું હતું ?

(અ) રામકૃષ્ણ (બ) શ્યામકૃષ્ણ

(ક) કૃષ્ણરામ (ડ) એકપણ નહીં

(૪) પ્રેમાનંદના ‘દશમસ્કંધ’ના મૂળ શેમાં છે ?

(અ) સ્કંદપુરાણ (બ) ભાગવત

(ક) મહાભારત (ડ) રામાયણ

- (૫) 'વાણિયાના કવિ' તરીકે નવલરામે કોને ઓળખાવેલ છે ?
- (અ) શામળ (બ) દયારામ
(ક) પ્રેમાનંદ (ડ) નરહરિ
- (૬) શામળ કઈ જ્ઞાતિનો હતો ?
- (અ) સાઠોદરા (બ) ઔદિચ્ય બ્રાહ્મણ
(ક) નાગર (ડ) શ્રીગોડ માળવી
- (૭) મધ્યકાલીન ગુજરાતી પ્રેમલક્ષણા ભક્તિના છેલ્લા કવિ કોણ છે ?
- (અ) નરહરિ (બ) દયારામ
(ક) પ્રેમાનંદ (ડ) શામળ
- (બ) 'ક' અને 'ખ' માં આપેલ યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી જોડકાં જોડો :

૭

'ક'	'ખ'
(૧) નરહરિ	(i) 'જ્ઞાનકક્કો'
(૨) અખો	(ii) 'સતસૈયા'
(૩) શામળ	(iii) 'ભ્રમરગીતા'
(૪) પ્રેમાનંદ	(iv) 'સંતપ્રિયા'
(૫) દયારામ	(v) 'ભદ્રાભામિની'
(૬) નિરાંત	(vi) 'હરિલીલામૃત'
(૭) ધીરો	(vii) 'મહિના'ના પદ

